

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Grondwettelijk Hof - rolnummers 7316, 7318, 7320, 7324 en 7326 (samen gevoegde zaken) - beroepen tot gedeeltelijke vernietiging van het decreet van 26 april 2019 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de uitrol van digitale meters, en tot wijziging van artikel 7.1.1, 7.1.2 en 7.1.5 van hetzelfde decreet, ingesteld door de heer Inti De Bock e.a., door de vzw “Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven”, door de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas, door de vzw “Liga voor Mensenrechten” en door de Ministerraad

De griffier van het Grondwettelijk Hof heeft bij brief van 8 januari 2020 aan de Vlaamse Regering kennis gegeven van bovenvermelde beroepen en van de beschikkingen van 4 en 18 december 2019 tot samenvoeging van deze zaken en de zaak tegen hetzelfde decreet, ingesteld door de autonome dienst met rechtspersoonlijkheid “Vlaamse Regulator voor de Elektriciteits- en Gasmarkt” (zie mededeling VR 2019 2012 MED.0439/1).

Op 26 april 2019 bekrachtigde de Vlaamse Regering het decreet dat een wijziging inhoudt van het Energiedecreet van 8 mei 2009, met het oog op de organisatie van de uitrol en het beheer van digitale meters in Vlaanderen en de daaruit vloeiende data.

De heer Inti De Bock e.a. vorderen de vernietiging van de artikelen 2, 17, 18, 19, 20, 21 en 35 van dit decreet. De verplichte plaatsing van de digitale meter is volgens hen

- omwille van de verplichte blootstelling aan elektromagnetische straling een schending van de standstill-verplichting, vervat in artikel 23, derde lid, 4°, van de Grondwet (recht op de bescherming van een gezond leefmilieu), en van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in samenhang gelezen met het rechtszekerheids- en het vertrouwensbeginsel, aangezien de ontstentenis van een overgangsregeling tot een verschil in behandeling leidt waarvoor geen redelijke verantwoording bestaat;
- aangezien weigering tot plaatsing van de digitale meter een grond is tot afsluiting van het elektriciteitsnet, zonder advies van de lokale adviescommissie, een schending van de standstill-verplichting, vervat in artikel 23, derde lid, 3°, van de Grondwet (recht op een behoorlijke huisvesting), en van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet;
- omwille van een onbeperkte toegang tot verbruiksgegevens die kunnen worden overgemaakt aan derden, een schending van artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 7, 8, 11 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de EU, en met artikel 5, 6 en 13 van de Richtlijn 2002/58/EG betreffende privacy en elektronische

communicatie en van artikel 5, 6, 7, 17, 18, 21, 22, 25 en 32 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. M.b.t. dit laatste middel vragen de heer Inti De Bock e.a. een prejudiciële vraag te stellen aan het Europese Hof van Justitie.

De vzw “Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven” (FEBEG) vordert de vernietiging van artikel 43 van het decreet, dat een opkoopplicht vastlegt voor de elektrische productie die geïnjecteerd wordt op het distributienet. Volgens FEBEG vormt deze bepaling een schending van:

- de federale bevoegdheid m.b.t. het energieprijnsbeleid (artikel 6, §1, VII, tweede lid, d) BWHI) door het opleggen van een minimumvergoeding;
- de Belgische Economische en Monetaire Unie als algemeen bevoegdheidsbeperkend beginsel (artikel 6, §1, VI BWHI) doordat de bepaling het vrij verkeer van diensten belemmert;
- het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel (artikelen 10 en 11 van de Grondwet), al dan niet gelezen in samenhang met artikel 78 BWHI, doordat aan de Vlaamse Regering een te ruime delegatie werd toegekend;
- het recht op eigendom (artikel 16 van de Grondwet, gelezen in samenhang met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het EVRM), doordat aan de leveranciers een financiële last wordt opgelegd die hun financieel-economische draagkracht aanzienlijk aantast.

De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) vordert de vernietiging van, in hoofdorde, artikel 42 en, in ondergeschikte orde, artikel 31 van het decreet. Beide bestreden artikelen schenden volgens de CREG de bevoegdheidsverdelende regels inzake energie en fiscaliteit, inzonderheid artikel 170, §1 van de Grondwet, artikel 6, §1, VII, tweede lid, d), en §3, 2° en 3° BWHI en het evenredigheidsbeginsel, doordat zowel de compensatiemaatregel verbonden aan de terugdraaiende teller als het van toepassing blijven van het prosumententarief, raakt aan de belastbare grondslag van de federale bijdrage en doordat, subsidiair, geen voorafgaand overleg heeft plaatsgevonden met de federale overheid.

De vzw “Liga voor Mensenrechten” vordert de vernietiging van artikel 17 van het decreet. De verplichte plaatsing van de digitale meter en de delegatie aan de Vlaamse Regering om bijkomende gevallen van plaatsing met voorrang, timing en modaliteiten te bepalen schendt volgens de Liga voor Mensenrechten artikel 8 van het EVRM, de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de EU en de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet.

De Ministerraad vordert de vernietiging van artikel 42 van het decreet. Het behouden van het compensatiemechanisme als overgangmaatregel interfereert volgens de Ministerraad met de bevoegdheid van de federale overheid inzake de federale transmissienettarieven, de federale bijdrage en de B.T.W. en vormt aldus een schending van de artikelen 143 en 170, §1 van de Grondwet, van artikel 6, §1, VI, vijfde lid, 3° en §1, VII, tweede lid, d) BWHI, en van het grondwettelijk evenredigheidsbeginsel. Verder schendt deze bepaling volgens de Ministerraad de artikelen 10, 11, 23 en 172 van de Grondwet in samenhang met de Europese bepalingen inzake energiearmoede, al dan niet in samenhang gelezen met het evenredigheidsbeginsel, aangezien er meerdere discriminaties mee gepaard gaan.

De omzendbrief VR 2009/23 van 16 januari 2009 betreffende het Grondwettelijk Hof bepaalt dat, als een bepaling van een decreet van het Vlaams Parlement in het geding is, de Vlaamse Regering altijd een memorie indient.

Overeenkomstig de artikelen 82 en 85 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, komt de Vlaamse Regering bijgevolg tussen in voormelde procedure bij het Grondwettelijk Hof.

Mr. Thomas CHELLINGSWORTH met kantoor te 1040 Brussel, Tervurenlaan 2, werd aangesteld om in voorliggende procedure namens de Vlaamse Regering een memorie in te dienen.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR